

เทคนิคการเลี้ยงไก่ไข่อย่างง่าย

- **การเลี้ยงไก่ไข่อย่างง่าย** มีหลายแบบ ซึ่งแต่ละแบบก็มีข้อดี ข้อเสียที่แตกต่างกันการเลี้ยงเป็นอาชีพหรือทำเป็นฟาร์มใหญ่นิยมเลี้ยงแบบขังกรงตับ ส่วนการเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริมทำที่บ้านหรือการเลี้ยงไก่ไข่แบบพอเพียงที่นำมาแนะนำ เป็นวิธีการเลี้ยงแบบขังกรงเหมือนกันแต่เป็นกรงตับแบบไทยประดิษฐ์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในครัวเรือนค่าใช้จ่ายน้อย วัตถุประสงค์ได้ตามข้างบ้าน
 - การเลี้ยงไก่ไข่สาว ถ้าหากเกษตรกรมีเงินลงทุนเพราะความเสี่ยงต่ำ ให้ผลตอบแทนเร็ว ต้นทุนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 100-190 บาทต่อตัว
- โดยทั่วไปจะเริ่มให้ไข่เมื่อประมาณ 21-22 สัปดาห์ และมีแนวโน้มว่าอายุการให้ไข่จะให้ไข่ที่อายุน้อยลง อนาคตคาดว่าไก่ไข่จะเริ่มให้ไข่ที่อายุ 19-20 สัปดาห์ ทั้งนี้เพราะความสามารถของนักปรับปรุงพันธุ์ เพื่อต้องการให้ต้นทุนการผลิตที่ต่ำสุดและให้ผลผลิตเร็วที่สุด โดยทั่วไปไก่ไข่จะให้ไข่สูงสุดหลังจากอายุการไข่ประมาณ 8-12 สัปดาห์ หรือ 2-3 เดือน

1. พันธุ์ไก่ไข่

- **พันธุ์ไก่ไข่ที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทยคือไก่โรดไอส์แลนด์แดง** หรือที่เรียกสั้นว่า ไก่โรด เป็นไก่พันธุ์เก่าแก่พันธุ์หนึ่ง มีอายุกว่า 100 ปี โดยการผสมและคัดเลือกพันธุ์มาจากพันธุ์มาเลย์แดง ไก่เซียงไฮ้แดง ไก่เล็กฮอร์นสีน้ำตาล ไก่ไว้นดอทท์ และไก่บราห์มาส์ ไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์แดงมี 2 ชนิดคือ ชนิดหงอนกุหลาบและชนิดหงอนจักร แต่ที่นิยมเลี้ยงกันแพร่หลายเป็นชนิดหงอนจักร หาได้จาก เกษตรกรตามท้องที่อำเภอใกล้เคียง จากร้านขายสัตว์ในพิจิตร เช่น ร้านเพื่อนสัตว์เลี้ยง จังหวัดใกล้เคียงหรือสั่งจากกรมที่มีศูนย์ผลิตไก่ไข่

อุปกรณ์การทำกรงอย่างง่าย

- 1. ไม้ยูคา 10 ท่อน ยาว 3 เมตร ราคา เมตรละ 4 บาท หรือหาได้ตามบ้าน
- 2. ไม้ไผ่ 5 ลำ ไผ่ใหญ่หรือไผ่สีสุก ลำละ 30 บาท หรือหาได้ตามบ้าน
- 3. ตะปู 1 นิ้วครึ่ง กับตะปู 2 นิ้ว อย่างละ 25 บาท
- 4. ลวดเบอร์ 16 ราคา 35 บาท
- 1 กรงตับ 5 ช่องใส่ตัวไก่ไข่ได้ช่องละ 1-2 ตัว
- รวมราคา 355 บาท

2. ขั้นตอนการประกอบทำกรงอย่างง่าย

1. ใช้อุปกรณ์ง่ายๆ ในท้องถิ่น เพื่อลดต้นทุนและหาได้ง่าย

2. นำไม้ยูคา มาประกอบเป็นเสา และไม้ไผ่ผ่าทำเป็นระแนงซี่ เพื่อเป็นพื้น ฝา และหลังคา เพื่อกันสัตว์อื่นมาทำร้าย

3. ทำเป็นช่องขนาดกว้าง 50 ซม. ยาว 66 ซม. ตีไม้ไผ่ที่ผ่าทุกด้านตามช่อง

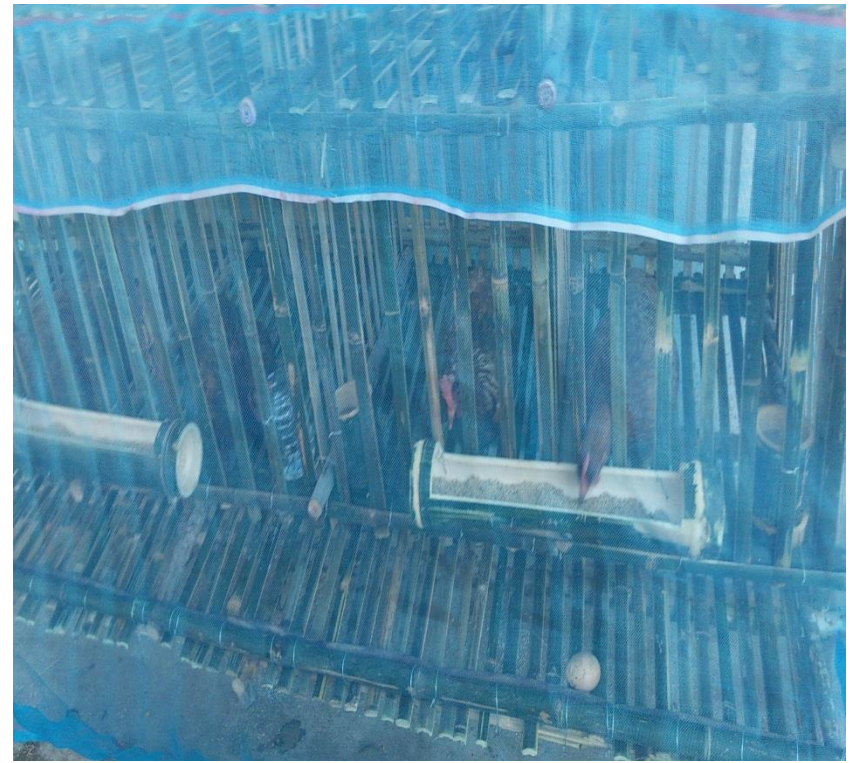
4. ประกอบเป็นช่องกว้างช่องละ 50 ซม.ยาว 60 ซม.ระยะห่าง
ช่วงล่างด้านหลังห่างจากพื้น 66 ซม. ด้านหน้าห่างจากพื้น50
ซม.เพื่อการเทไซให้กลิ้งออกจากทรงตามภาพ

5. นำไม้มาตัดช่วงข้อต่อข้อเพื่อทำรางอาหาร และตัดครึ่งเพื่อ
เป็นกระบอกรน้ำ

ประกอบเกือบสมบูรณ์แล้วจะได้รูปร่างอย่าง
นี้
คือสูงจากพื้น 66 ซม. ระหว่างช่วงบน 50 ซม.

7. นำรางอาหารมาติดผูกมัดกับกรงตามภาพ ระบายก้นน้ำใช้ชาตน้ำอัดลมใส่น้ำเพื่อทำความสะอาดได้ง่าย

8. วัสดุรองพื้น ควรใช้ฟางรองป้องกันการกระแทกของไข่และควรเปลี่ยนฟางรองบ่อยเพื่อป้องกันการสกปรกและเก็บกวาดง่าย

การให้น้ำและอาหาร

- 1. ไก่ไข่ที่อายุ 5 เดือนขึ้นไป ต้องการน้ำประมาณ 0.5 ลิตรต่อวัน ต่อตัว หากขาดน้ำ ในช่วงให้กำลังไข่ เพียง 3-4 ชั่วโมง จะทำให้ไข่ฟองเล็ก น้ำที่ใช้ควรเป็นน้ำสะอาด ไม่มีเชื้อโรคปนเปื้อนโดยใช้ ไคโตซาน มิกซ์พีด วิตามินละลายน้ำในกระบอกหรือถังให้ไก่กิน โดยใช้ อัตรา 0.5 ซีซี.น้ำ 1 ลิตร ป้องกันเชื้อโรคที่ปนเปื้อนมากับน้ำ กระตุ้นการกินอาหาร
- 2. อาหารไก่ไข่ ในช่วงเริ่มให้ไข่ เพอร์เซ็นต์โปรตีน ประมาณ 13-15 % ซึ่งมีทั้งอาหารปนอาหารอัดเม็ด หัวอาหารสำหรับผสมเอง ความต้องการอาหารของไก่ อายุ 5 เดือนขึ้นไป อาหาร 150-200 กรัม ต่อตัว หรือ 2 ซีด ละเพิ่มขึ้น ทีละน้อย เพื่อให้ไข่ สม่ำเสมอ
- ราคาการะสอบละ 500 บาท กิโลกรัมละ 20 บาท

การสุขภาพ

- 1. การกำจัดกลิ่นเหม็นจากมูลสัตว์ตามพื้นคอก ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ไก่มีอาการหายใจลำบาก หน้าบวม ร้อนแดง ตาอักเสบ น้ำมูก น้ำตาไหลและมีอาการคัน เกาจนเป็นแผลทำให้เกิดการติดเชื้อและตายในที่สุด หากเป็นไก่ไข่แบบเลี้ยงรวมบนพื้นสามารถใช้สเม็คไทด์ ผง หวานลงบนวัสดุรองพื้น โดยในระยะไก่โตอาจหว่านโรย ทุก 5-7 วัน ช่วงเช้า-เย็น ไก่ไข่แบบกรงตับให้ใช้สเม็คไทด์ผง หวาน โรยบางๆ ทับลงบนมูลไก่ที่พื้นคอก กลิ่นเหม็นจะถูกดูดซับ จากนั้นประมาณ 5-10 นาทีกลิ่นเหม็นจะหายไป
- 2. การหว่านโรยสเม็คไทด์ผง บนมูลไก่บนลานตากแห้ง หรือหว่านโรยบางๆ ในเล้าไก่ ช่วยลดปัญหาไรไก่ พยาธิ รวมทั้งแมลงวันให้น้อยลง **เนื่องจากสเม็คไทด์ เป็นสารจากการระเบิดตัวของหินภูเขาไฟ** ซึ่งสามารถรบกวนผิวไรไก่และพยาธิ ทำให้ไรไก่และพยาธิไม่สามารถระบาดได้และลดลง จนหมดไป ราคา 160 บาท

****หมายเหตุ** หากนำมูลไก่ที่หว่านโรยด้วยสเม็คไทด์ไปใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ จะเป็นปุ๋ยละลายช้าที่มีซิลิกา ช่วยให้พืช แข็งแกร่ง ต้านทาน โรค แมลงได้ดีขึ้น

ปัจจัยสำคัญ

- **อุณหภูมิ** ไก่เป็นสัตว์ที่ไม่มีต่อมเหงื่อ การระบายความร้อนออกจากร่างกายไม่สามารถระบายออกทางผิวหนังเหมือนคนเรา ดังนั้นการระบายความร้อนออกจากร่างกายโดยหายใจเอาอากาศเข้าไปในปอด เข้าถุงลม ส่วนน้ำที่ไก่กินเข้าไปบางส่วนจะระเหยรวมออกมากับอากาศที่ไก่อหายใจออก เนื่องจากร่างกายไก่อไม่มีความร้อน (การระเหยของน้ำเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร้อน) ดังนั้นการหายใจก็จะนำความร้อนออกมาด้วย ซึ่งการควบคุมอุณหภูมิในร่างกายของไก่ โดยมีต่อม ไฮโปทาลามัส ต่อมใต้สมอง ทำหน้าที่เสมือนศูนย์ควบคุมการปรับอุณหภูมิของร่างกายไก่ในระดับที่ค่อนข้างคงที่
- **การถ่ายเทหรือการระบายอากาศ** โรงเรือนไก่ไข่สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงการระบายอากาศ หากสร้างโปร่ง การหมุนเวียนถ่ายเทอากาศดี อากาศเสียจะถูกขับออกนอกโรงเรือนและอากาศบริสุทธิ์จากภายนอกจะเข้าไปแทนที่ โดยนำความร้อนจากภายในโรงเรือนออกไปด้วย นอกจากนี้จะเป็นการลดปริมาณเชื้อโรคต่าง ๆ ได้ในระดับหนึ่ง

- **โปรแกรมแสงสว่าง** การเลี้ยงไก่ไข่แสงสว่างมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มเมื่อไก่มีอายุ 6-22 สัปดาห์ โดยค่อย ๆ เพิ่มแสงให้สัปดาห์ละ 1/2-1 ชั่วโมง จนครบ 4 ชั่วโมง รวมแสงธรรมชาติอีก 12 ชั่วโมง ต่อวัน รวมเป็น 16 ชั่วโมง จึงจะเพียงพอต่อความต้องการ เพื่อที่จะให้ได้ผลผลิตสูง หรืออายุการให้ไข่นานและจะใช้แสงเช่นนี้ไปจนกว่าไก่จะหมดไข่
- **ความชื้นสัมพัทธ์** ความชื้นสัมพัทธ์ที่เหมาะสมประมาณ 50-80 % ซึ่งถ้าความชื้นในอากาศต่ำ การระบายความร้อนออกจากร่างกายจะระบายได้ดีขึ้น ซึ่งประเทศไทยมักจะเจอปัญหาเรื่องความชื้นในฤดูฝน (ร้อน-ชื้น)
- **การให้อาหารไก่ไข่** เป้าหมายสำคัญของอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ต้องคำนึงถึงต้นทุนการผลิตให้ต่ำที่สุด และมีประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ได้ไข่ 1 ฟองต่ำที่สุด อย่างไรก็ตามต้นทุนการผลิตไข่ 1 ฟอง เป็นค่าอาหารประมาณ 60% ดังนั้นจะมีผลเกี่ยวข้องไปถึงเรื่องอัตราการให้ไข่ และขนาดตัวของไก่ด้วย ซึ่งผู้เลี้ยงจะต้องเลือกสายพันธุ์ไก่ที่มีอัตราการให้ไข่นอกและขนาดตัวเล็กเพื่อประหยัดค่าอาหาร นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ฤดูกาลก็เป็นปัจจัยสำคัญ

โรคและการป้องกัน

- **1. โรคนิวคาสเซิล** เป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรงที่สุดของไก่ในประเทศไทย เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง การแพร่ระบาดเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยการหายใจเอาเชื้อ และสิ่งขับถ่ายอื่นๆ ของไก่ป่วย ไก่ที่ป่วยจะมีอาการทางระบบหายใจและระบบประสาท เช่น หายใจลำบาก มีเสียงดังเวลาสำหรับแม่ไก่ที่กำลังให้ไข่จะไข่ลดลงทันที และมักจะตายภายใน 3-4 วัน หลังจากแสดงอาการป่วย

การป้องกัน โดยการทำวัคซีนนิวคาสเซิล

- **2. โรคหลอดลมอักเสบติดต่อ** เป็นโรคทางเดินหายใจที่แพร่หลายที่สุด เกิดจากเชื้อไวรัส สามารถเกิดขึ้นได้กับไก่ทุกอายุ แต่มักจะมีความรุนแรงในลูกไก่ มีอัตราการตายสูงมาก ไก่ที่เป็นโรคนี้จะมีอาการ อ้าปากและโค้งคอเวลาหายใจ หายใจลำบาก เวลาหายใจมีเสียงครืดคราดใน เบื่ออาหาร ในไก่ไข่จะไข่ลดลงอย่างกะทันหัน

การป้องกัน โดยการทำวัคซีนป้องกันโรคหลอดลมอักเสบ

- **3. โรคคอหิวด์ไก่** เป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรงชนิดหนึ่ง เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย เข้าสู่ร่างกายทางอาหารและน้ำ ไก่ที่เป็นโรคนี้จะมีอาการหงอย ซึม เบื่ออาหาร กระหายน้ำจัด ท้องร่วง อุจจาระมีสีเหลือง เหนียงมีสีคล้ำกว่าปกติ ถ้าไก่เป็นโรคนี้อย่างร้ายแรง ไก่อาจตายโดยไม่แสดงอาการป่วยให้เห็น

การรักษา ใช้ยาปฏิชีวนะ คลอเตตราซัยคลิน หรือออกซีเตตราซัยคลิน หรือใช้ยาประเภทซัลฟา เช่น ซัลฟาเมอราซีน หรือซัลฟาเมทาทริน

การป้องกัน โดยการให้วัคซีนป้องกันโรคคอหิวด์

- **4. โรคฝีดาษไก่** เป็นโรคที่มักเป็นกับลูกไก่และไก่รุ่น ซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสติดต่อกันโดยการสัมผัส เช่น อยู่รวมฝูงกัน และยังเป็นพาหะของโรคกั๊ด โรคนี้ไม่แสดงอาการป่วยถึงตาย ไก่ที่เป็นโรคนี้จะแสดงอาการมีจุดสีเทาพองตามบริเวณใบหน้า หงอน เหนียง และผิวหนัง และเมื่อจุดพองขยายตัวและแตกออกเป็นสะเก็ดลูกไก่จะหงอยซึม ไม่กินอาหารและตายในที่สุด

การป้องกัน โดยการทำวัคซีนป้องกันโรคฝีดาษไก่

- **5. วิตามินต่างๆ**

สรุปการดูแลไก่ไข่อย่างง่าย

- 1. ทำกรงตับใส่ไก่ช่องละ 1-2 ตัว ขนาด กว้าง 50 ซม. สูง 66 ซม. โดยใช้ไม้ที่เรามีอยู่ เช่น ไม้ไผ่ ไม้ยูคา พร้อมที่วางกรงตับมีความสูง 50 ซม. อุปกรณ์ให้อาหารใช้ไม้ผ่าครึ่ง ที่ให้น้ำใช้ขวดน้ำที่ใช้แล้ว แบบง่าย ๆ ประหยัดต้นทุนต่ำ
- 2. ใช้ตาข่ายคลุมเพื่อกันยุงให้กับไก่ในเวลากลางวัน ให้อาหารไก่ไข่ระยะไก่อุ่นโปรตีน 13-15 เปอร์เซ็นต์ วันละ 80-100 กรัม/วัน ให้เช้า และบ่าย สังเกตการกินอาหารของไก่ ล้างรางน้ำวันละ 1 ครั้ง
- 3. ถ่ายพยาธิภายนอกภายในไก่ ก่อนไก่จะให้ไข่ และทำวัคซีนนิวคลาสเซิล อหิวาต์ไก่
- คอยสังเกตสุขภาพของไก่ ช่วงอากาศเปลี่ยนให้วิตามินละลายน้ำกับไก่ช่วงไก่เริ่มให้ไข่(20-22สัปดาห์) ให้เปลี่ยนอาหารเป็นอาหารไก่ไข่ระยะให้ไข่โปรตีน 14- 15 เปอร์เซ็นต์ ให้วันละ 150-200 กรัม
- 4. ช่วงสัปดาห์ที่ 28-31 สัปดาห์ ให้อาหารไก่เพิ่มขึ้นตามจำนวนไข่ที่ให้ เก็บไข่ไก่อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง กลางวัน และก่อนเลิกงาน หมั่นดูแลตรวจสุขภาพไก่เป็นประจำทุกวัน ทำความสะอาดรางอาหารถ้ามีอาหารเปียกติดราง
- 5. ถ้าบริเวณใกล้เคียงมีศัตรูทำลายไก่ เช่น สุนัข งู ตัวเงินตัวทองให้ทำการป้องกันเช่นทำคอก หรือป้องกันไม่ให้เข้าไปทำลายไก่ได้

การจดบันทึก

- 1. จดบันทึกการให้อาหารการให้น้ำ
- 2. จดบันทึกการอายุ น้ำหนัก
- 3. จดบันทึกการให้วัคซีนตามโปรแกรม
- 4. จดบันทึกการออกไข่ต่อตัวต่อวัน

ปัญหาและอุปสรรค

- 1. ไม่ทราบอายุไก่ไข่ที่แท้จริงเนื่องจากได้รับมาจากคนกลางข้อมูลจึงไม่สมบูรณ์
- 2. สถานที่เลี้ยงยังไม่ค่อยพร้อมเพราะไม่ได้เป็นฟาร์ม
- 3. อาหารไก่ไข่ราคาแพง
- 4. แม่ไก่เป็นโรคได้ง่าย

• แนวทางแก้ไขปัญหา

- 1. สังเกตลักษณะรูปร่างตัวแม่ไก่ว่าประมาณไหนตัวใหญ่ระยะไหนโดยประมาณ
- 2. สถานที่ยังไม่พร้อมก็นำไปไว้ตามร่มที่อากาศถ่ายเทสะดวกห้ามตากแดด
- 3. นำอาหารหรือพืชผักตามท้องถิ่นมีมาผสมตามคุณค่าอาหารเช่นรำผสมหยวก
- 4. ทำวัคซีนอย่างสม่ำเสมอ

จัดทำโดย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิจิตร

ติดต่อสอบถาม

085-660-9857 ปศุสัตว์จังหวัดพิจิตร

รับไถ่ซากกล่องมารับด้วยตามภาพ

